Amerikansk socialvetenskap

I SVERIGE företrädes de skilda socialvetenskaperna, i den mån de över huvud existerar, i regel av en ordinarie lärare vid varje högskola. Vissa viktiga ämnen saknas helt eller har först under senaste tid fått en lärostol; "vår enda professur i det centrala ämnet sociologi är nyss inrättad. I USA är ämnena vid alla större universitet flera, och vart och ett av dem representeras av en rad lärare. En svensk statskunskapare, van vid att betrakta sitt ämne som en enhet, finner att det vid de amerikanska högskolorna motsvaras av åtskilliga forskningsgrenar och att den enda professuren i Sverige svarar mot en hel liten fakultet, ett "department", med åtta eller tio ordinarie lärare. Han finner också att "political science" i USA i fråga om initiativ, mångsidighet och resultat förhåller sig till den svenska statskunskapen av i dag ungefär som denna förhåller sig till samma ämne för trettio eller fyrtio år sedan. Han finner slutligen att socialvetenskaperna, samtidigt som de förgrenats och fördjupats, kommit varandra närmare, att de alltmer bildar en enhetligt framåtsträvande front, medan de hos oss framträder som isolerade aktioner.

Av de många forskningsgrenar som sammanfattas under beteckningen sociologi är särskilt några av central betydelse för den politiska vetenskapen. En är den sociala antropologin, som närmast är inriktad på klarläggandet av de primitiva folkens samhällsliv, men vars metoder i en rad undersökningar tillämpats även på moderna förhållanden. Vad man främst söker att klargöra är sammanhanget mellan skilda företeelser inom ett samhälle och de grundläggande skiljaktigheterna mellan olika samhällen. Till de mest stimulerande författarna på området hör Ruth Benedict och Margaret Mead. Nyckelordet är för dem "beteendemönster" (patterns of behavior); det gäller att blottlägga den röda tråd av föreställningar och konventioner som ger ett samhälle dess särprägel. Ruth Benedicts bok om Japan (The Chrysanthemum and the Sword) är, för att ta ett representativt exempel, ojämförligt mera betydelsefull för förståendet av japansk politik än skildringar av landets statsskick och yttre sociala struktur. Ett i viss mån liknande synsätt företräds av Abram Kardiner i hans för två år sedan utgivna arbete "The Psychological Frontiers of Society". Här analyseras tre skilda samhällen: komanchestammen i Oklahoma och Texas, aloreserna i Indonesien, och en liten amerikansk stad, kallad Plainville. Nyckelordet i denna studie är "basic personality"; det är sambandet mellan kulturen — i orderns vidsträcktaste mening — och personlighetstypen man söker fastställa, under stark influens särskilt av psykoanalytisk teori.

I böcker som syftar så högt som de nu nämnda finner kritikern helt naturligt mycket av konstruktion, av försökavis och på en smal bas framställda teser. Men han finner, oberoende av dessa teoris riktighet, uppslag och jämförelser ägnade att befrukta all samhällsvetenskaplig forskning. Det behöver knappast betonas att föreställningar om särskilda ras- eller nationalkaraktärer helt saknas i denna moderna socialvetenskap; att använda dylika förklaringsgrunder framstår numera i USA — ehuru ännu icke hos oss — såsom definitivt kompromitterande. Lika givet är att en orsaksanalys på grundval av marxistiska schabloner ser sig lika förlegad som ett försök att verkställa intelligensmätning med frenologiska instrument.

En annan gren av sociologin av största vikt för den politiska vetenskapen är socialpsykologin. Man undersöker inom ett givet samhälle egenskaper och föreställningar hos skilda grupper — "raser", nationaliteter, kön, ekonomiskt-socialt avgränsade kategorier — och studerar ur olika synpunkter sådana kollektiv som familjen, det politiska partiet, klubben, förbrytarbandet. I stort sett har dessa studier lett till framhävandet av miljöns betydelse för det kollektiva uppträdandet; allt klarare har påvisats att äldre teorier om medfödda olikheter mellan exempelvis skilda raser, folk och samhällsklasser icke är hållbara. Socialpsykologin har därför givit ett väldigt stöd åt den grundsats om lika möjligheter för alla som är en konsekvens av det demokratiska tänkesättet.

Vad man kan kalla den allmänna sociologins blomstring kommer även statsvetenskapen till godo. De deskriptiva framställningarna av den sociala strukturen och av levnadsförhållandena inom skilda områden och samhällsskikt, debatten kring de allmänna "attityderna" och deras reaktion till den samhälleliga ställningen, de konkreta skildringarna av vissa städer, såsom Lynds arbeten om Middletown och Warners än mera ambitiösa om Yankee City — allt detta kommer direkt den politiska forskningen till godo, både som faktiskt underlag och som eggelse till nya och mera genomgripande analyser. Skillnaden mellan sociologi och statskunskap utplånas; företrädarna för det sistnämnda ämnet skriver och föreläser om de politiska institutionerna och rörelserna som moment i den allmänna samhällsutvecklingen, och söker med psykologins hjälpmedel analysera det politiska ledarskapet. De stora arbetena om Chicago — av Merriam och Gosnell — och en rad specialundersökningar av bossar, politiska maskiner och partier är goda exempel.

En rad nya forskningsgrenar har under de senaste årtiondena uppstått som specialiljer inom "political science" eller utbrytningar ur denna. "Public administration" är icke detsamma som förvaltningsrätt i Sverige, det är ett ämne som inte finns hos oss. Inriktningen är på konkreta undersökningar av förvaltningen; vilka blir ämbetsmän, hur rekryteras de, är den offentliga förvaltningen effektiv i jämförelse med den privata, hur förhåller sig det politiska urvalet till det administrativa? Vid många universitet finns specialister på opinionsundersökningar; de analyserar och kritiserar de problem som här uppstår och medverkar själva vid tillämpning av de nya metoderna (t. ex. National Opinion Research Center vid Chicagouniversitetet). En hel litteratur av böcker och tidskriftartiklar föreligger redan i detta ämne, i vilken också opinionsundersökningarnas resultat göres fruktbringande för den egentliga statsvetenskapen.

En tredje ny forskningsgren är utrikespolitiken. Framför mig ligger en rad skrifter från "Yale Institute of International Studies"; i dessa, liksom i flera liknande serier, söker man dels med begagnande av alla tillgängliga källor fastställa det faktiska händelseförloppet, dels belysa bakgrunden och få fram väsentliga tendenser. För den allmänna uppfattningen är dylika studier, vilkas resultat ofta förmedlas till en större publik genom pressen, av den största betydelse — även om de vanskligheter som är förenade med ett vetenskapligt studium av aktuella utrikesfrågor är uppenbara. Den särskilda undervisning och forskning i journalistik som numera är organiserad vid de flesta större universitet lämnar viktiga bidrag till statsvetenskapen genom biografier över tidningar och tidningsmän, utredningar rörande tidningarnas innehåll och opinionsbildande förmåga, ägarförhållandenas inom pressen och relationer mellan ägare och anställda.

I det hela präglas den amerikanska socialvetenskapen av sökandet efter nya och stora uppgifter, av vilja att fastställa allmänna sammanhang och att samtidigt genom inriktning på konkreta och väsentliga problem bidra till det politiska och sociala framsteget. Den rationalistiska grundinställningen är påtaglig; man finner djärva uppslag och konstruktioner, men föga av den metafysik — utmynnande i historieförklaringar och slutna begreppssystem — som fortfarande gör sig starkt gällande på den europeiska kontinenten. Framåtandan och det rika registret kännetecknar även metoderna; å ena sidan beggnas statistik och kvantitativ analys mera än hos oss, å andra sidan drar man sig icke för att genom detaljstudier av psykologiserande och halvt litterär karaktär söka ställa personer och institutioner i skarpare belysning.

Denna positiva och progressiva attityd kan förklaras på skilda sätt. Den rika tillgången på medel för forskningen gör det möjligt att angripa omfattande och centrala problem, som en enskild forskare på egen hand inte kan bemästra. Att antalet universitetslärare är så stort medför visserligen att genomsnittet icke blir högt, men det leder också till en tävlan och ett urval som gör själva vetenskapens utveckling snabbare. Variationerna inom amerikanskt samhällsliv, mängden av problem och svårigheter som här möter eggar sannolikt forskarna till mera ambitiösa ansträngningar än i ett relativt statiskt och färdigt samhälle. Den förening av självkänsla och strävan efter förbättringar som över huvud framträder i det amerikanska beteendemönstret blir karaktäristisk även för vetenskapsmännen.

Frågan kan slutligen uppställas om själva formen för tillsättning av professurer spelar en roll i detta sammanhang. Någon prövning genom sakkunniga existerar inte, de högsta universitetsmyndigheterna har vida friare händer än hos oss. Detta leder säkerligen i många fall till olyckliga resultat, till oriktigheter på grund av personliga förbindelser och politiska hänsyn. Men det kan diskuteras om icke denna form också bidrar att premiera självständigheten och initiativet. Professor Erik Lönnroth har i en artikel i Dagens Nyheter framhävt att vår sakkunniginstitution, med alla sina förtjänster, är ägnad att göra forskningen traditionsbunden och konventionell. Det gäller att producera arbeten av den typ som de sakkunniga är vana vid och därför sätter värde på, det är farligt att ge sig ut på nya vägar, alltså helst om de är så långa och osäkra att omedelbara och säkra resultat inte står att vinna. Samma synpunkter har jag hört av många amerikanska universitetsmän. Rektorn för ett av de största universiteten hävdade rent av att den mera fria och samtidigt mera godtyckliga professorstillsättningen i USA var en förutsättning för dess djärva initiativ; det blev härigenom möjligt att besätta förstklassiga, rikt utrustade professurer med lysande unga begåvningar, som inte ännu hunnit skriva mycket av ostridig betydelse, men som inte heller stelnat i gamla metoder. Med den ofrånkomliga utveckling av socialvetenskapen som gör arbete under lång tid och med stora resurser nödvändigt för att stora resultat skall kunna nås, ja, som ofta förutsätter samverkan mellan skilda forskare för att spränga monografiernas och specialstudiernas ram, blir denna synpunkt av större betydelse. Den är emellertid vida svårare att tillämpa i ett litet än i ett stort land. I Sverige med dess få möjligheter för forskaren blir vad man kan kalla rättviselinjen mera motiverad än i USA: i det stora landet kan en rad universitet handla enligt den mera osäkra och godtyckliga framstegslinjen, ty även den konventionelle fungerar inte som gamla moraklocker. Vi får ta lärosäten där så och vara glada åt att han finns. oavsett om han förlagt scenen till Hälö, Havanna, Buenos Aires eller Samborombön. Han har den självupptagenhet som äkta poeter i alla tider har retat sin närmaste omgivning med, och utan vilken de endast Utan honom vore livet i Thule ännu kargare. Hans obekymnade, fantasifulla, generösa, nejliljeryrdda konstnärstyp ger färg åt tillvaron här uppe och ska livligt och tacksamt applåderas.

Det är stillenligt att Evert också är tecknare, målare och kompositör. I den sistnämnda egenskapen har han ofta varit lite vid obekymrad. Men låt oss inte berörn den saken just nu. När man går igenom hans visor i syrl, från de första sjömansbitarna till de senare årens ibland halvt romansartade tonsättningar (visserligen i andra arrangemang) så fylls man av de ädla amnestikänslor vilka för i världen brukade överfalla kungar på födelsedagar och könner sig benägen att trycka alla de nio volymerna till sitt bröst: för medelåders personer är alla dessa valser, marscher och ballader intimt förknippade med ungdomstidens dansvällar och månskensromanser, med de "mognare" årens soaréer och festliga tillställningar. Anmälaren har för sin del erhållit outplånliga intryck av "Calle Schevens vals", eftersom han till dess toner snubblat över bryggkanten en vacker augustikväll och ramlat i vattnet med vidhängande dam.

Nu kan man ju säga att det där har att göra med affektionsvärden och inte med musiken i och för sig. Det vore lätt att tillbakavisa påståendet, men för att resonemanget inte ska bli för vidlyftigt kan det kort och gott sägas att dessa stycken i förvånande många fall har en artistisk schvung och melodisk bärkraft som mycket väl berättigar till den kompositörstitel Evert har betalat på sin dörr. Särskilt valserna är bra. Till dem har han också nästan alltid skrivit ypperliga texter. Ibland är texterna så friska och förtrifflliga att en del kritiker velat ha "finare" musik till dem. Jag tror inte de har rätt. När Everts musik är som bäst har den en attraherande folklig enkelhet som bygger på medvetet fattade traditioner och ingalunda behöver bli banal. Och när en banalitet sticker fram är den för det mesta ironisk, det kan man se i dikten.

Ta till exempel Havsörnvalsen, Vals i gökottan, Sjösala vals eller den "musikantiska improvisationen" Brudvals ("Hör fioler och flöjt, klarinett och klaver! Vackra flicka, kom låt mig få valsa med er!"). De är fyndiga, roliga, plastiska, med ord och toner perfekt sammanjutna. Man är inte riktigt på det klara med om det är Apollon eller Dionysos som har stått fadder vid dessa Sidelen, men säkert är att de måste ha tillkommit i en stund av den art som Karlfeldt tänkte på när han en afton på Fredens tillsammans med Engström och Taube yttrade till källarmästaren, djupt allvarligt, nästan hotfullt:

— Guden är nära, krögarfar!

C. B—g

EVERT

EVERT TAUBE: Samlade visor. 9 volymer. Bonniers. Pr volym 4: 50.

HAN GANGAR genom gränderna
till Fredens meny.
Han är poet och sjöman med lutsångarhy,
ja, som rosenvin och äppelblom han
skiner skär och kry
I sällskap där man dricker och
glammar,
Vilka stigar har du vandrat för att
söka vismotiv?
Vad har du drömt, o Evert, för att
skänka detta liv
den glädje som vi alla anamnar?
Det klingar så förunderligt ifrån din
lutas barm,
när du tassar på de finspunna
strängar
vid havsmuler, vindsus och krogars
vilda larm,
på Pampas och på Sjösalas ängar...

Är det hädiskt att begagna versbyggnaden i Karlfeldts "Jungfru Maria" för att uttrycka den omedelbara reaktionen när man i en nattlig stund har bladdrat, låst och gokat igenom Evert Taubes Samlade visor? Ånej, det går nog för sig. Dalmålningens folklighet är alskt med Everts, fast den kanske är lite delikatare. Det finns hos Taube liksom hos Karlfeldt — sans comparaison — en halvmedveten naivitet med guldkant av lätt ironi som ger en lustig och tilltalande dekorativ effekt.

Evert — ty han har nu hunnit till det stadium då folket är broder med honom — nämner själv sitt beroende av Karlfeldt i den långa och förtjusande smälsvamliga (av det franska substantivet *causerie*) inledning som han nyskrivit till första volymen av sina samlade visor. Med vemod tänker han på den bortgångne skalden, liksom han tänker på Bellman, "som lärt mig att konversera på vers", och på Fröding, Runeberg och Strindberg, "de tre som lärt mig svenska språket". Det ligger väl något i det, fast man möjligen kan säga att formuleringen ger ett intryck av hungrig pojke i gottbod.

Anknytningen till Bellman är den påtagligaste. Den kan ibland leda till rena pastischer. Men det är bara en sida hos Evert. Som poet är han övervägande sig själv. Han har blivit det mer och mer allteftersom åren gått. Och han är verkligen en poet, en sittling av det irrilabla, lättrörda, brinnande släktet, ständigt föråskad i blommor och djur, i barn och kvinnor, i folk som rider och seglar, dricker, dansar, sjunger och slåss. Hans fält är alltså vidsträckt, och han har sedan sin första sångbok, "Sju sjömansvisor och Bysaan Lull" (1919), traverserat det med en upprymd lantmästares nyckfulla noggrannhet. När man får hans visor samlade märker man hur fyllig och väl genomförd hans produktion i själva verket är, trots producentens bohemiska harvsprång och tvärstånd. Det beror naturligtvis på att han hela tiden troget har ägnat med sitt eget jag, även om han skenbart beskrivit de säregna händelser och stämningslägen som uppblev av Karl-Alfred, Fritiof Andersson och Rönnerdahl, och skulle ha blivit registratorer eller pedagoger på vers.

Evert har sålunda sina sidor. Men vem ville åta sig att göra om honom efter sitt eget skön och vara herodd att motta folkets dom efteråt? Skall-

Goebbels dagbok kommer i DN

Nyligen gick genom världspressen meddelandet om att den nazistyske propagandaministern Joseph Goebbels dagbok blivit funnen och därmed ett historiskt dokument av största betydelse räddats undan förgängelsen.

Dessa omfattande dagboksanteckningar från Tyskfands andra världskrig visar med hänsynslös upprittighet hur Hitler, krigets anstiftare börjar vackla när motgångarna inställer sig hur hans nerver trasas sönder när dödskloc korna ringer i El Alamein och Stalingrad och slutligen gör honom till ett människovrak Dagbokens författare, som ville vara den starke mannen vid Hitlers sida och drömde om att efteträda honom som rikskansler, avslöjar ränkspelet inom det rusenäriga rikets ledande kretsar och låter oss följa steg för steg hur planen på massdödandet i gaskammarna tar form. Sverige och den svenska pressen har också sin plats i dessa anteckningar.

Dagens Nyheter har förvärvat ensamrätten i Sverige till publicering av Goebbels dagbok och de viktigaste delarna kommer i en serie artiklar under våren 1948, ett extra plus till Dagens Nyheters i övrigt rika och mångsidiga innehåll.

Prenumerera på
DAGENS NYHETER
Sveriges största dagliga tidning

A. STOCKHOLMSUPPLAGAN KOSTAR
I Stihlm med förorter: Helår, 54: —, halvår 27: —, kvartal 13: 75, månad 4: 75
Vid postabonnemang: Helår 51: —, halvår 25: 50, kvartal 13: —, månad 4: 50

"Mäster Olof" får ny stordonation av C. A. Wicander

Storkyrkoförsamlingens stiftelse mottog på lördagen genom Mäster-Olofsgårdens ordförande, kommunister Gabriel Gref berg, en förmånlig donation av direktör Carl August Wicander och hans hustru Vera. De skänkte fastigheterna Skomagargatan 1 och Svartmangatan 4 till hemgårdens verksamhet, som behöver större utrymme. Taxeringsvärdet på de två husen är 310.000 kr.

Direktör Wicander har tidigare donerat det hus Mäster-Olofsgården nu förfogar över, Storkyrkogt 7, taxeringsvärde 345,000 kr. De tomtvärdet numera i denna centrala del av staden är uppe i 1.200 kr. pr kvm är det verkliga värdet betydligt större än 653,000 kr. Donators hoppas att "stiftelsen skall genom sin förvärkt skall sporra till upptagandet av likartad hemgårdsverksamhet inom andra större samhällen i vårt land, där behovet av hjälp till ungdomens fostran är särskilt framträdande".

— Var glädje och tacksamhet över att som gåva få också dessa två kringliggande hus är mycket stor, säger kommunister Grefberg vid ett samtal med Dagens Nyheter, dessa två fastigheter som ju så många institutioner strävat efter att få förvärva. Hädanefter kan vi förverkliga en plan som alltifrån vårt omslag att realisera; att skaffa en samlingslokal, vilket vi saknat i sjutton år! Vi har tillfället fått hyra in oss här och där runt om i staden. Det har inte alltid varit lätt — vi har 1.100 medlemmar, föräldrar oräknade således. Nu kan vi samlas samkvinnskvällar, få det kommer ett par hundra människor, samla alla under ett tak: kör, orkester, vår berömda amatörteater. Särskilt roligt skall det bli att få goda utrymmen för barnteatern, som är vinterlidens pojkdroit inombus framför andra. I en sal som blir 24 m lång och 8 m bred ryms det vid tävlingar också publik i ena hälften.

Tiksat till vinningar för ny samlingslokal är redan inggående. Tyvärr medför ombyggnaden att vi — fast med avsående hjärta — måste ta bort tre mindre butikslokaliteter, men de funktionerar som nu disponerar dem skall vi försöka bereda plats på annat håll. Tänk, att få allt koncentrerat till Gamla stan! sucker den lyckliga ungdoms- och idrottspatern.

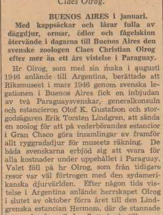

Claes Olrog.

BUENOS AIRES 1 januari.

Med kappsäcken och lärar fulla av dagspjun, ormar, ödor och fågelskinn återvände i dagarna till Buenos Aires den svenske zoologen Claes Christian Olrog efter mer än ett års vistelse i Paraguay.

Hr Olrog, som med sin maka i augusti 1946 anlände till Argentina, berättade att Riksmuseet i mars 1946 genom svenska legationen i Buenos Aires fick en inbjudan av två Paraguayaxsvenskar, generalkonsuln och ostanieraren Olof K. Gustafson och storjordsägaren Erik Torsten Lindgren, att sända en zoolog för att på vederbörandes estancior i Gran Chaco göra insamlingar av framför allt tryggradadjur för museets räkning. De båda svenskarna erbjöd sig att vara för alla kostnader under uppehållet i Paraguay. Valet föll på hr Olrog, som från tidigare resor var väl förtrogen med den sydamerikanska djurvärlden. Efter någon tids vistelse i Argentina anlände herrskapet Olrog i slutet av oktober förra året till den Lindgrenska estancian Hermoso, där de stannade i tre månader. Sedan flyttade de till generalkonsul Gustafsons estancia Declinda, där de trots revolutionen som utbröt i mars i år kunde bedriva sitt arbete och förflytta sig allt längre in i Chaco till trakten av Puerto Casado och Nueva — de områden där några av Chacokrigets blodigaste strider utspelades i början av trettiotalet.

Sammanlagt tillbringade herrskapet Olrog omkring ett år i Chaco, och det konkreta resultatet av expeditionen utgörs av mer än 1.000 fågelskinn, 200 däggdjur, 600 lägre verteebrer såsom ormar, ödlor, fiskar och grodor, diverse evertebrater och insekter samt en del etnografiska föremål tagna från indianstammarna Lengua och Mocá.

Samlingarna, som anlänt till Buenos Aires, kommer senare att vidarebefordras till Riksmuseum i Stockholm. Själv stannar emellertid hr Olrog med maka i Argentina, där han fått anställning vid det biologiska forskningsinstitutet Miguel Lillo i Tucuman. Hr Olrog berättar att institutet inom en mur framtid har för avsikt att erbjuda den svenske universitetslärare anställning på fördelaktiga villkor.

Curt Agren

GOTLANDS FOLKMÄNGD MINSKAR ALLTJÄMT.

Från Dagens Nyheters korrespondent.

VISBY, lördag.

Inte mindre än 62 av de 92 gotländska socknarna redovisar folkminskning, men särskilt nog stannar minskningen på landsbygden vid 475 personer. På Visby stad ökat med 205 personer, här nettominskningen för Gotlands del 270. Under 1946 var minskningen 584. Den sammanlagda folkmängden var vid årsskiftet 58,711. Länets minsta kommun är Sundre, som har 118 personer.

nelle vetenskaperen kan, då han i ett visst fall förbigås av den mera lysande och mindre meriterade, vara säker om en hygglig anställning.

Herbert Tingsten

(Två tidigare artiklar har ingått i denna nu avslutade serie, "Akademisk frihet i USA" den 28 december och "Amerikanska professorer" den 31 december.)

DN:s Schack

4.1. 1948

Bolwinnik segrade

I den stora Moskvaturneringen med 11 poäng av 15 möjliga. Ragosin blev tvåa med 10½, Boleslavsky och Smislov fick 10, Kotov 9½, Keres och Novotlenov vardera 9 poäng. Keres blygsamma placering med delad 6—7 placering visar att han inte hade världsmästarformen inne. Detta framgår också i någon mån av följande parti från samma turnering:

DAMGAMBIT.

P. Keres—M. Smislov.

1. d2—d4, d7—d5 2. c2—c4, c7—c6
3. Sb1—c3, Sg8—f6 4. e3xd5, e6xd5
5. Sg1—f3, Sb8—c6 6. Le1—d4, a7—a6
7. e2—e3, Lf8—e7 8. Lf1—d3, 0—0
9. Ta1—c1, b7—b6 10. 0—0, Lc8—b7
11. Sf3—e5, Sc6—b4 12. Ld3—b1, Sf6—d7
13. Dd1—h5, g7—g6 14. Db5—b6, Sd7xe5
15. Lf4xe5, Le7—f6 16. f2—f4, Lf6xe5
17. f4xe5, f7—f5

Även detta var framtvingat, på 17. —, a6 hade vinnaren följt 18. T16 jämte h2—h4— h5 med avgörande angrepp. Svart har alltså fatalt nog inte fått tillfälle till det viktiga säkringsdraget a7—a6, och han får därför finna sig i att släppa fienden in på livet.

18. Sc5—b3, Ta8—c8 19. Sb3—d2

Denna vackra springarpostering — ett direkt resultat av det med 13. Db5 inledda angreppet — borde vara tillräcklig till vinst.

19. —, Tc8xc4 20. Xf1xc1, Dd8—e7
21. h2—h4, Lc8—a6

I denna ställning har vit samnolikt vinst efter: 22. a3, Sd3. 23. Lxd3, Lxd3. 24. Dg5! Svart kan nu ej byta dam. Vit kan fortsätta med Tc3 och ev. mumövern Dg5—g3 —e1—c1 jämte Te7.

22. h4—h5?

Egendomligt — för att vara av Keres! Motståndaren får så att säga remi till skänks.

22. —, De7—h4! 23. a2—a3, Sb4—c6
24. Txfxc6, Dh4—e1, 25. Kg1—h2, De1—h4!

Remi genom evig schack.

E. L—n

Ormar och fiskar från Paraguay

Nya receptbestämmelsen lättnad för allmänheten

Ett recept på s. k. receptbelagt läkemedel har tidigare som regel gällt för endast en expedition. Efter en grundlig prövning och för att ge allmänheten lättnader har antalet undantag från denna regel nu blivit betydligt flera. Detta är den väsentliga nyheten i bestämmelserna, som trädde i kraft vid årsskiftet, och den medför att bl. a. vissa hustmande, smärtstillande eller hostlindrande medel samt ett antal medel vid astma och magbesvär kan få köpas upprepade gånger på samma recept utan särskild påskrift av läkare, upplyser medicinalrådet Arnold Wiland som en komplettering till tidigare uppgifter.

Denna läkemedel får emellertid inte köpas bur längre som helst på samma recept. En tidsbegränsning på ett halvt år har bestämts. Ett ökontrollerat fortsatt bruk av läkemedlen — det är ju här endast fråga om måttligt verkande medel — skulle inte vara till nytta för den sjuke, men i många fall säkert till stor skada.

Sjuånga kyrkoalltbsäkttige har godkänt kollektivavtal för skolvaktmästare, barnavsinningspersonal och städerskor vid distriktets skolor. Till ordinarie folkskollärare inträda folkskollärarna A. Lindelöw, Folke Eriksson och G. Zetterberg. Lektorerna av kyrkorådet blev hrr F. B. Allenius, J. Martelin, Helge Granath, fru M. Marthlesen, hrr Sigfrid Jansson, A. Landberg, G. Lundgren, Einar Hedsjö och Birger Pettersson.

Följ schackdiskussionerna — prenumerera på

Tidskrift för Schack

Ett innehållsrikt häfte utkommer varje mån. Pris för helt år kr. 8.—. Nya prenumeranter får gratis 1946 års stora decemberhäfte. Prenumerant av tidskriften samt prislista på schackböcker, schackspel och annan schackmaterial sändes på begäran.

Vit gör matt i två drag.

Insänd nedanstående kupong till:
Tidskrift för Schack, Alströmergatan 32, Stockholm. (Eller ins. å postgiro 5972.)
Sänd mot postförskott!:
Tidskrift för Schack 1948,

Namn: .....
Bostad: .....
Adress: .....

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.